

This is a self-archived version of an original article. This version may differ from the original in pagination and typographic details.

Author(s): Hyyryläinen, Pirja

Title: Juuria myöten suvun salaisuuksissa

Year: 2024

Version: Published version

Copyright: © Kirjoittaja & Suomen tieteis- ja fantasiakirjoittajat, 2024

Rights: In Copyright

Rights url: <http://rightsstatements.org/page/InC/1.0/?language=en>

Please cite the original version:

Hyyryläinen, P. (2024, 40). Juuria myöten suvun salaisuuksissa. Kosmoskynä, (2-3), 69-70.

Juuria myöten suvun salaisuuksissa

Pirja Hyyryläinen

Para on trilogian aloittava kauhuroomaani, joka sijoittuu Lohjansaarelle. Melina Marraksen esikoisromaani keltoo Yöselän suvun tarinaa Mikon ja hänen poikansa Roihun kautta. Mikon puoliso ja Roihun äiti Varpu on kuollut, ja Mikko päättää, että he kaipaavat uutta alkua. Mikä olisikaan parempi paikka kuin tyhjilleen jäänyt kartano idyllisissä maalaismaisemissa?

Varpu ehti opettaa pojalleen Yöselän suvun salaista tietoa ennen kuolemaansa. Roihu on sukuun viimeinen vesa, se, jonka pitäisi jatkaa perintöä. n-vuotias on lapsuuden ja teini-iän välimaastossa, jossa joskus toiminta ehtii ensin. Ajatus ja oivallus seuraavat, mutta onko Roihu liian nuori kantamaan hänelle sälytettyä vastuuta?

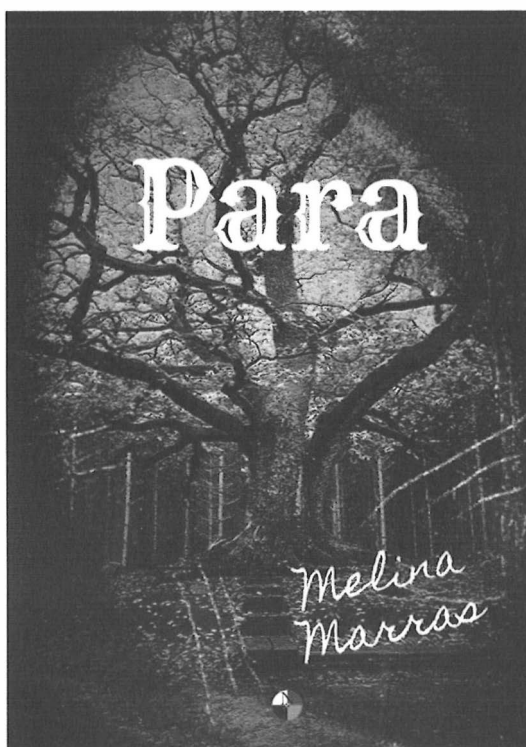
Kirjassa on läsnä kaksi maailmaa: Mikon realistinen ja Roihun yliluonnollinen. Mikko järjestee oman ravintolan avaamista ja kummastelee paikallisten kuivakkaa käytöstä. Roihu taas näkee ja kuulee myös sen toisen maailman, josta vain Yöselän suku on tietoinen. Vain naapurin vanha Inkeri on Roihun lailla osa kumpaakin maailmaa.

Tarina kehittyy vähitellen sitä mukaa, kun Roihu ymmärtää paremmin sekä omia että sukunsa voimia. Juonen edetessä sekä poika että isä kehittyvät henkilöinä. Vaikka mukana on myös muita saaren asukkaita sekä yliluonnollisia hahmoja, ottaa Roihu oman paikkansa tapahtumien keskipisteessä.

Melina Marras: *Para* (Nysalor-kustannus, 2024)

340 sivua, kansi: Melina Marras

Kansien ulkoasu: Eve Lwne1-to.

Marras on kirjoittanut tarinaan ytimeen toisen, puolielävien maailman, joka tässä trilogian ensimmäisessä osassa näyttäytyy lähinnä kertomusten kautta. Lukija saa nähdä, että sellainen on olemassa, mutta sinne ei - vielä - pääse. Kansanperinne, sen erilaiset otukset ja loitsut, ovat mukana tämänpuoleisessa. Kirjailija onkin onnistunut luomaan Lohjansaarelle omalakisien maailman, jossa kansanperinne ja puolielävät nivoutuvat toisiinsa orgaanisella tavalla.

Melina Marras oli Takakansi-podcastin vieraana tänä keväänä, ja hän kertoi haastattelussa yrittävänsä kuvata kirjassaan pahan harmaana, ei vain mustavalkoisena. *Parassa* hän mielestäni myös onnistuu siinä. Ainoastaan tarinassa esiintyvä vastavoima, ikaikaisen pahan ilmentymä, on yksiulotteinen. Tähän saattaa sijan muissa osissa tulla muutos, mutta minusta myös tämä ratkaisu toimii tarinan eduksi. Tässä vaiheessa emme tiedä, mistä se pahuus kumpuaa ja miksi se on ottanut juuri Yöselät hampaisiinsa, mutta kenties siihen saadaan vielä vastaus.

Para kertoo Roihun kasvamisesta ja lapsuuden taakse jäämisestä. Oman paikan ottaminen, itsensä hyväksyminen ja vastuun kantaminen kannattelevat temaattisesti tätä osaa. Kauhua ja kauheutta tasapainottamassa on myös ystävyttä ja rakkautta. Luonnon ja ihmisen suhde näyttäytyy välillä vieraantumisenä ja välivaltana, välillä kumppanuutena, josta molemmat hyötyvät.

Tarinassa kuuluu kaijuja kauhukertomusten kuvastoista; uudet tulokkaat syrjäisellä kylällä omalaatuisten natiivien keskellä, tuntemattomiin liitetyt ennakkoluulot, oman käden oikeus ja luontoa hyväksikäyttävä pahuus. Marras on valinnut oivat ainekset reseptiinsä ja sekoittaa niistä omintakeisen keitoksen. Lukija saa lautaselleen kauhallisen Yöselän suvun perinneruokaa, ja jos lusikkaan osuu suolenpätkä, niin siitä voi syyttää ihan itseään.

Para on täyteläinen aloitus kauhukertomukselle. Se on jännittävä ja jyllättävä, mutta toivon, että kauhu saajatkossa lisäksi kerroksia ja hiukset

pystyyn. Kulttuurintutkijana pidin siitä, ettei kansanperinteen käyttäminen vaikuttanut päälleliimatulta. Kauhuelementtejä on runsaasti, ja ne toimivat hyvin sekä näyttämön että tunnelman rakentajina. Niitä ei kuitenkaan ole liikaa, etenkin jos lukija ei hätkehdä hurmeista tannerta. Kirja sopii aremmallekin kauhun ystäväälle luettavaksi valoisina kesäöinä.

Pirja Hyyryläinen on etnologian ja antropologian väitöskirjatutkija, joka vapaa-ajalla lukee ja kirjoittaa spekulatiivista fiktiota.

Kilja on saatu arvostelukappaleena kustantajalta.